

aftalekartel – med ligelig repræsentation for staten, hjemmestyret og De grønlandske kommuners Landsforening. Kartellet skal være arbejdsgiverpart i alle overenskomster med offentligt ansat personale i Grønland og skal i forbindelse hermed søge at fastlægge en fælles lønpolitik for kartellets deltagere. Det nødvendige lovgrundlag for kartellet foreslås tilvejebragt senest umiddelbart efter hjemmestyrets indførelse, således at kartellet kan træde i funktion senest den 1. oktober 1980.

I overensstemmelse med et ønske herom fra landsrådet anbefaler kommissionen, at hjemmestyreordningen kun iværksættes, såfremt den får tilslutning ved en folkeafstemning i Grønland.

Bestemmelserne i nærværende lovforslag er bortset fra en redaktionel ændring uændrede i forhold til reglerne i det af kommissionen udarbejdede udkast.

Forslaget bygger på forudsætningen om rigshedens opretholdelse. Dette har, som det nærmere fremgår af bemærkningerne til forslaget § 1, været afgørende for omfanget af de kompetencer, der foreslås overført til hjemmestyret.

Da Grønland i hvert fald ikke i en årrække vil være i stand til selv at finansiere en rimelig levestandard og offentlig service m. v., vil en fortsat kapitaloverførsel fra Danmark til Grønland indtil videre være nødvendig, hvis hjemmestyret skal have et reelt indhold og omfang. Det foreslås derfor, at en overgang af sagsområder til hjemmestyret kan ske dels således, at hjemmestyret selv overtager finansieringen af det pågældende område, dels således, at der i forbindelse med områdets overgang ydes et statstilskud til hjemmestyret fastsat med udgangspunkt i statens besparelse ved områdets overgang.

Bortset fra de afvigelser, der følger af, at forudsætningerne, herunder først og fremmest de økonomiske forudsætninger, er forskellige i Grønland og på Færøerne, er hovedprincipperne i den grønlandske hjemmestyrelov i overensstemmelse med principperne i den færøske hjemmestyrelov.

Ligesom det er tilfældet med den færøske hjemmestyrelov, vil lovens særlige karakter blive fremhævet ved, at der gives loven følgende udvidede indledning:

»Vi Margrethe den II, af Guds nåde Danmarks dronning gør vitterligt:

I erkendelse af den særstilling, som Grønland i national, kulturel og geografisk henseende indtager inden for riget, har folketinget i overensstemmelse med vedtagelse i Grønlands landsråd vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov om Grønlands forfatningsmæssige stilling i riget.«

Forberedelsen af de enkelte sagsområders overgang til hjemmestyret forventes i perioden fra hjemmestyrets indførelse og indtil udgangen af 1980 at medføre et øget personalebehov på 5–6 personer til en anslået merudgift på 500.000–600.000 kr. pr. år. I forbindelse med den gradvise overgang af sagsområder til hjemmestyret påregnes imidlertid i samme takt at ske et fald i det samlede personalebehov i den statslige administration vedrørende Grønland. Efter overførslen af de sagsområder, der af hjemmestyrekommissionen er foreslået overtaget af hjemmestyret senest 1. januar 1981 forventes således at være sket et fald i det statslige administrative personale i Danmark og Grønland på ca. 30 pct. i forhold til det nuværende administrative personale, svarende til et fald i personalebehovet af størrelsesordenen 105–115 personer. Personalereduktionen for staten vil kunne blive lidt større, hvis hjemmestyret og kommunerne vælger selv at løse enkelte administrative funktioner, der er ensartede for staten og de grønlandske myndigheder, f. eks. lonanvisning, som hidtil har været forvaltet af staten for alle tre parter. Om vurderingen af personalebehovet skal generelt anføres, at dette er behæftet med betydelig usikkerhed, hvilket specielt gælder skønnet over de forogede administrative opgaver ved varetagelsen af forholdet til de grønlandske myndigheder. Vurderingen må derfor forventes at skulle tages op til revision, efterhånden som der indvindes nærmere erfaringer i forbindelse med realiseringen af hjemmestyreordningen.

I skønnet over reduktionen af statens administrative personale er taget hensyn til, at en del af statens opgaver vedrørende lon- og ansættelsesforhold er foreslået henlagt til et aftalekartel. Kartellets personalebehov kan ikke på nuværende tidspunkt nærmere vurderes, idet det må bero på forhandling mellem kartellets deltagere inden kartellets etablering. Statens udgifter i forbindelse med kartellets drift forventes dog ikke at overstige statens besparelse som følge af, at visse hidtidige statsopgaver vedrørende lon- og ansættelsesforhold henlægges til kartellet, idet udgifterne ved kartellets drift forudsættes delt mellem kartellets deltagere.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1

Bestemmelsen i stk. 1 anerkender, at Grønland udgør et særligt folkesamfund inden for det danske rige og angiver rammerne for det grønlandske